

בית-חרושת לייצור בשר באנגליה

(רשמי ביקור בחווה לפיטום בני־בקר)

תא יש איבוס פרימיטיבי מפתח ובקיר האחורי — שוקת למי־שתיה. העגלים והעגלות משוכנים בנפרד; את העגלים מסרסים, בהתאם לחוק באנגליה. הבהמות נראו שקטות מאוד, רובצות הרבה בנחת, אינן שותות הרבה מים (16–22 ליטר ביום) והרפד הוא די יבש, כיוון שמרפדים מדי יום ביומו בקש שעורה! השתן נספג כולו ולא הבחנתי כלל בנזילתו, או דליפתו מחוץ לתא. בהתהלכי במבנים ראיתי שבני־הבקר אף „טועי” מים” מהרפד.

בגיל של 12 חודש מוציאים את הבהמות לש־חיטה, כשמשקלן נע בין 350 ל־400 ק”ג. תוספת המשקל היומית היא כ־900 גרם. מנת המזון של הפטמים הוא 8–5 ק”ג מזון מרוכז ליום בשתי ארוחות, וקש, ממחצית הק”ג עד 2½ ק”ג ביום. אין אובסים אותם, לא בשחת ולא בתחמיץ. כ־20% מבני־הבקר שבחווה היו בשעות ביקורי מהגזע הפריזי והשאר — מגזעים שונים וצאצאי הכלאות שונות. החברה קונה — מכל הבא ליד, מבלי להקפיד על המוצא הגזעי. מחיר הוולד בגיל שבוע מתנחד בין 80 ל־100 ל”י.

הזנת בני־בקר אלה היא לפי מתכון פחות או יותר אחיד: עד לגיל של 5 שבועות הם מקבלים חלב שמתקנים מאבקה; בגיל של שבועיים מתחילים להגיש מזון מרוכז ושחת, ללא הגבלה. מגיל 12 שבועות, כשהולדות עוברים לחווה, הם ניזונים בתערובת מזון מרוכז המכילה 18% חלבון, 3% שומן ו־8% תאית; הכמויות — ללא הגבלה. מגיל 18 שבועות ואילך מוגשת תערובת המורכבת מ־65% שעורה, 15% תירס, 5% מור־לאסה ו־15% תערובת חלבונית (כוספות מכל המינים שהם). התערובת החלבונית מכילה גם קמח עצמות וקמח דם, המופקים בבית המטבחיים של אותה חברה. החלבון שבקמח הדם מספק כ־33% ממנת החלבון הכללית שבתפריט המזון. מוסיפים גם שומן בשר (חֶלֶב) עד לשיעור של 5%, כדי להגדיל את הערך האנרגטי של המנה, והודות לזה מנוצל החלבון שבמזון, רובו ככולו.

אם כי קיימת מסורת ותיקה ומפוארת בגידול בעלי־חיים באנגליה, הרי בכל זאת מופיע גם שם צורך בחידושים בענף זה ולהתאימו לתקופה החדשה. המחסור בחלבון מן החי, אם זה שבחלב, בבשר או בביצים, הולך ומחריף משום שהשוק למיצרכים אלה מתרחב, כשגם האוכלוסין של אפריקה ואסיה מתחילים להופיע כצרכנים בקצב מוחש למדי. אפילו ארגנטינה, שהיתה מפורסמת עד הזמן האחרון כייצואן של בשר בקר, מתקשה להיענות לדרישותיהם של יבואנים מארצות שונות.

המצב הזה בשוק הבקר הניע את אחת החברות הבינלאומיות הגדולות, העוסקת בשיווק הבשר בעולם, להקים יחידת ייצור מיוחדת על שטח מצומצם למדי, כדי לברר אפשרויות ייצור בשר „חומר גלמי” שלא נוצל כמעט עד עתה לתכלית זו.

החברה קונה בני־בקר בגיל של שבוע ומרסרת אותם, בקבוצות קטנות, למגדלים מיוחדים שמטפלים בהם עד הגיל של 3 חודשים. רוב המגדלים האלה מקבלים יחידות עדר של 100 בני־בקר, ויש גם כאלה שמטפלים בעת ובעונה אחת ב־170 ראש.

בגיל של 3 חודשים מעבירים את בני־הבקר הגמולים לחוות הפיטום, בה ביקרתי היום, ומצא־תי שמרוכזים בה שלושת אלפים ראש. המבנים בחווה זו הם בתכלית הפשטות, תוך מגמה לחסוך ככל האפשר בהון השקעה ויחד עם זה להבטיח בריאות לבהמות ונוחות בעבודה. מחזיקים את בני־הבקר על רפד קש עמוק בקבוצות של 8–10 ראשים לכל תא; גודל התא — 6×8 מטר. הקיר האחורי והגג הם מפתח, ולשם איורור יש פתח בין הגג לקיר ברוחב של מטר אחד בקירוב. המחיצות שבין התאים הן בצורת דלתות ברזל שאפשר לפתוח אותן לאחר שמוציאים את הזבל. בכל בנין סודרו 48 תאים מכל צד ובאמצע, לארץ רך הבנין, יש מעבר ברוחב של 4 מטר, בו מסיעים את המספוא. בחזית הפנימית של כל

בבטון, למשל, היה מכפיל את ההוצאה לריבית ולפחת במבנים (85 ל"י לראש, במקום 42.5 ל"י במבנים הקיימים); ואילו היו מסדרים גם ריצת פות-חריצים, ההוצאה לראש היתה עולה עד ל-170 ל"י. לפי תחשיביו של מנהל החברה יש להקפיד על כך שההוצאה לכל ק"ג של משקל חי (בשעת מכירת הבקר לבית המטבחיים) לא תעלה על 1.30 ל"י לאחר שמחיר בשר באטליו הוא בגבולות 3 ל"י בס"ה.

מחירי המזון לבני-הבקר הם: 50 ל"י הטונה קש מסוג א' ו-210 ל"י הטונה תערובת של מזון מרוכו. הוצאות ההזנה והטיפול של הוולד עד לגיל של 3 חודשים מסתכמות ב-100 ל"י.

המפעל קיים 18 חודש ואין אפשרות להסיק מסקנות ברורות לגבי ריווחיותו. הניסיון עד עכשיו מוכיח שבשיטה זו של גידול עד 3 חודש שים בקבוצות קטנות, ובהחזקת הבהמות בתאים במבני החווה אפשר לשמור על בריאותן ולמנוע התפשטות מגפתית של מחלות נשימה וכדומה. בשיטת ההזנה אין חידושים מיוחדים הם ידועים ממשקים אחרים באנגליה. החידוש בחוות-מרבק זו הוא — הריכוז של אלפי ראשי בקר בגיל רך בשטח די מצומצם. מנהלי החברה מתכוונים להגדיל את כושר הקיבול של החווה עד ל-10 אלפים. ראש, ויהיה זה מעניין להיווכח אם אמנם יתקיים בהצלחה מפעל בעל ממדים כאלה.

ד"ר חנן אהרונ

לונדון, אוגוסט 1965

לייצור שרירים (בשר) ולא להספקת חום וכדומה.

בחווה מעסיקים רופא וואטרינארי במשרה מלאה והוא האחראי גם לטיפול היומיומי של הבהמות. לרשותו 18 פועלים שממלאים את כל העבודות בהאבסה, שקילה, תיקונים במבנים והוצאת הזבל (פעם ב-4-5 חודשים); כן מעסיקים פועלים אלה בהעברת הבקר ממשק המגדלים לחווה ומהחווה לשוק, או לבית המטבחיים. הזבל נמכר למשקים, שמספקים את הקש לריפוד.

ההפסדים בשגר במשקי המגדלים (עד לגמיר לה) נעים בגבולות 5% והחברה נושאת בהם. מומחי החברה מבקרים במשקי המגדלים ומפקחים על כל הסידורים ונהגי הטיפול. עם העברת בני-הבקר לחווה מתגלים מקרים של דלקת הריאות ושיעור התמותה מחמת תקלות אלה הוא בגבולות 1%. עד לגמר הפיטום יוצאים עוד כ-2% לשחיטת-דחק מחמת סיבות שונות, כגון — פצעים ברגליים, התנפחויות וכד'. בדרך כלל מתרשמים טוב מאוד ממצב הבהמות שבכל התאים; הן נראות בריאות, שקטות ושבעות.

הדרכים שסביב המבנים לא רוצפו ולא נסל-לו באופן מיוחד; גם המדרכה שבין שתי שורות התאים, לאורך הבנין, אינה מרוצפת בטון והיא כוסתה באדני מסילת רכבת משומשים (מעץ). מנהל החברה הסביר לי שאין כדאי להשקיע סכומים גדולים בסידורים שונים ובמבנים, כיוון שריצוף

ה'ושע וסרברוס
בע"מ

תל-אביב, רח' העליה 75
טל. 825861

עבודות נירוסטה ואלומיניום

ציוד למטבחים, למוסדות, קיבוצים, בתי חולים ובתי הבראה

כמו כן ציוד למכוני חליבה